

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

Si no voleu, Mr. Chamberlain, ésser propagandista del comunisme, no negareu que sou llur «Premier Productor».

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 13 — Telèfon n.º 256

ANY III — Mataró dissabte 4 juny 1938 — NUM. 579

NÚMERO SOLT: 30 cts.
SUBSCRIPCIÓ: 4'00 PESSETES MES

FALSES NACIONALITATS

Ho son totes les Repúbliques americanes.

Quan el Nou Món fou envaït per els bandolers feixistes que capitanejaven Isabel la Catòlica i el Papa de Roma i subjugat en virtut d'un títol de propietat tan arbitrari com aquell de «A Castilla y a León Nuevo Mundo dió Colón», tan punt fou perdut per Espanya tot i haver emprat les millors armes del feixisme que són l'espasa i la creu, que són les més indicades per a fer desaparèixer un imperi qualsevol.

Sorgiren emancipades les Repúbliques americanes, continuant ofegant als autèntics americans. Si encara la República del Nord continuava exterminant als indígenes, per a proclamar amb Monroe, que Amèrica era per els americans, en virtut d'un títol tan arbitrari com el d'Isabel.

Suara li toca el torn als Estats totalitaris, famolencs per essència de voler reivindicar un dret que tenen a les Amèriques, justificat per l'existència de milions de súbdits dels Estats totalitaris.

Són incalculables els conflictes que planteja el no reconeixement de les falses nacionalitats, i cada dia que passa apareixen més amenaçadors.

L'única veritable nació americana, és la de Mèxic; totes les altres tenen tan poca consistència, que no és estrany que sien els Estats totalitaris els que es preparin per a subjugar-los.

PELEGRÍ CARRAU

Diada memorable

Recordem-la catalans

La data del Corpus de Sang, 7 de juny del 1640, ens ensenya a tots els catalans quin és el nostre deure quan la Pàtria es troba vilment ultrajada, per quin motiu actualment esiem lluitant, perquè Catalunya s'ha vist trepitjada pels descendents d'aquell mal comte duc d'Olivares i el seu lacai, aquell català renegat comte de Santa Coloma.

Aquesta data potser representa allà al començament del martiriològic de Catalunya. I certament que fou així, ja que la nissaga borbònica fou qui més ajudava al seu sofriment. Però Catalunya no era morta, no; dormia abatuda pel pes de la seva dissort d'ençà que aquella joguina de Felip IV li arrancava les seves llibertats, les quals foren indefinidament abolides amb aquelles memorables jornades de l'any 1714.

Deia un estadista: «Els pobles no moren per febles, sinó per vils». I Catalunya que si un jorn la força li posava les cadenes per subjectar-la, mal havia besat les plantes dels que l'oprimia; no era vil, era dissortada en la seva fortuna; però tenia esperança en el seu pervindre i es tancava a la llar per conrear de cara al foc i a l'escó de les Masies la nissaga sortosa que tenia de veure de nou

el bell jorn de la seva llibertat.

En aquesta memorable data es presentà un ferm defensor de Catalunya: el canonge Pau Claris, President de la llavors Generalitat Catalana i home aliant de la verdadera llibertat. Si en Pau Claris fou el seny alliberador, en Màrià fou el seu més fidel continuador, quina herència la recollia el nostre President Companys. Aquests tres abnegats patriòtics en les generacions passades i futures han fet valer el seu dret per enfortir als catalans.

Guardem sempre la més fervent devoció per als records d'aquestes jornades, perquè elles serveixin per purificar-nos, per enfortir nos i encoratjar-nos per si un altre jorn arriba que hàgim de segar cadenes. D'aquí veiem com la nostra nissaga continua es sent fidel a l'apostolat de la completa alliberació de Catalunya.

Catalans som i cal tenir espera, com també serenitat, que tard o dejorn a la nostra Pàtria hi tornarà a brillar aquell resplendent sol de la llibertat i llavors serà quan tots els màrtirs de la Pàtria des de les seves tombes diran: «Aquests són els nostres hereus, aquests els nostres fills». I com aquells segadors del 1640 que enlairant la falç exclamaven: Visca Catalunya i morin els traïdors. Diuen avui els nostres braus defensors: Visca Catalunya i Avant per les llibertats.

JOAN JULIÀ CUADRAS

Una data: «Corpus» del 1640. Un home: Pau Claris. Una realitat: Catalunya!...

UNA DATA: El «Corpus» del 1640, significa l'esclat de la indignació popular contra la peïja insolent de la forasterella, de l'estrangeria. A pretext de servir necessitats militars de la corona—fèrbola—dels Austries, el nefast comte duc havia llançat damunt la lliure terra catalana terços de mercenaris de nacionalitats diverses, que vivien sobre el país, i el vexaven i l'oprimien. A la Catalunya rural els atropells i les extorsions eren tan repetits i revoltents, que engendraren la protesta sorda del camp català i el camp aleshores, pesava molt més que avui en els destins de la Pàtria... Les provocacions, els crims, les malifetes, crearen l'ambient propici a la reacció violenta. I aquesta va produir-se en la diada de «Corpus». El Crist, embolcallat de negre, va presidir-la...

UN HOME: La sang corre a torrentades. El poble, desfermat, colpeix els seus enemics i la clutat dels comtes s'estremelx d'emoció i de pànic. No endebades s'hi juga amb el poble, el qual no té termes mitjans. Quan s'hi torna, s'hi torna de debò...

Però, ¿és possible que la pàtria assenyada que ha vist néixer tantes generacions d'homes il·lustres, precursors de les llibertats del món, s'anegui en sang, estèrilitat, com un clos tancat de tribus barallades? Mal! Catalunya té sempre un home a punt per als moments solemnes, i sorgeix Pau Claris.

Pau Claris, l'íntegre, honrat, intel·ligent ciutadà de Catalunya, va reeixir a endegar les sigües desbordades i a convertir la revolta ocasional, impulsiva, dels segadors en la Guerra dels Segadors. Guerra que va traspassar el territori català i tingué profundes repercussions a Europa. Guerra duta amb tot el seny raïal i la indiscutible clarividència que caracteritzaven Pau Claris, i que va culminar amb la proclamació de la primera República Catalana!

UNA REALITAT: S'erra qui creu que Catalunya pot ésser vençuda i junyida al carro del vencedor. Catalunya pot ésser exterminada—a exterminar-la han tendit sempre els esforços dels seus enemics i de molts «amics»—, però mai no besarà, covardament, la mà que la fueteja. El massoquisme és insoluble amb l'ànima catalana. El miserable comte d'Olivares va entossudir-se a no reconèixer aquesta veritat. I li va costar l'ensulsiament del seu prestigi i la pèrdua de Portugal.

Catalunya, menys afortunada, no va arribar a assolir la independència que mereixia. Però, subjugada o no, lliure o esclava, sotmesa o autònoma, Catalunya és i serà sempre una realitat. La realitat fecundada amb la sang i el pensament de les generacions que inslauren, amb Guifré I, la nacionalitat de Catalunya, que proclamen, amb Pau Claris, la primera República Catalana, i amb Francesc Màrià, la segona.

Es endebades que ningú es pensi esborrar Catalunya del mapa amb un cop de ploma. Sigui qui sigui el que ho assagi, Catalunya resorgirà de les seves cendres, com l'ocell Fènix. Perquè per molt que les provocacions exal·tin els Segadors, l'ànima immortal de Pau Claris s'imposarà sempre, i del caos sorgirà la llum novella.

(Amb motiu de l'homenatge que Catalunya retrà a Pau Claris el dimarts vinent dia 7.)

Aquest número ha estat sotmès a la censura

Informació local

DIETARI

L'AVI DIU...

Tal dia com demà, esqueia ésser la Fira de Mataró, diada de joia en el meu temps. Era rigorós costum visitar les parades de joguines instal·lades al llarg de la Riera, de la Plaça de Santa Anna, fins al final de la Riera, on començava el quarter.

Les noies regalaven a llurs pretendents un pino de vidre, adornat amb unes floretes de percalina, i de paper i de vidre volador; costava dos quartos. Els joves més galants i amb la butxaca més ben proveïda,

regalaven a llurs promeses un vano amb antiqüeles de sis rals de valor.

Els padrins, a llurs mainades, si eren nenes compraven per a obsequiar les una nina de cartó que costava sis quartos, i fent la sacsejar, com que a dintre tenia sornà grana-da, donava la sensació d'ésser una nina sonora, i si la calor apretava es desprenia la pintura de la nina, ensangonant les mans de les nenes.

Si eren nois, els padrins els obsequiaven amb un sabre de pasta de tortell que costava un ialet i si els padrins eren rics i rumbosos compraven un sabre de llautó, un kepis i fins i tot un tambor o una trompeta; total de la disbauxa, tres pessetes i quinze cèntims.

C. N. T. AGRUPAMENT D'ESPECTACLES PÚBLICS DE MATARÓ A. I. T.

Teatre Clavé Cinema**ESTUPEND PROGRAMA**
Dissabte, 4 i diumenge, 5 de juny del 1938
Les sessions començaran a les 4 i finirán a les 9'30**Bronca en la Radio**

RAY WALKER — JACQUELINE WELLS

Noches en Montecarlo

MARY BRIAND — JOHN DARROW

Clourà el programa el film còmic de dues parts

EL "AS" DE LOS BOMBEROS**NOTA:** En cas de manca de corrent alterna, sessions seran amenitzades amb acompanyament de selecta música per l'Orquestra de l'Agrupament.**Teatre MONUMENTAL Cinema****EXTRAORDINARIA SESSIÓ DE VARIETATS**
Diumenge, 5 juny 1938 - Tarda, de 4 a 7**Texas Jonhy & Max**

Cow-Boy — Acte fredor llaços-làtigos

Carmelita Alfaro

Guapíssima ballarina espanyola

LLOBET

L'inimitable ventríloc

Esperanza Velasco

Jove i simpatiquíssima cançonelista

Carmelita Wernoff

Jove ballarina

Hermanas Gómez

ATRACCIÓ MODERNA

CANT I BALL

6 — Formoses senyoretes — 6

Robert Font

L'«As» de les Varietats

ORQUESTRA DE L'AGRUPAMENT**PROGRAMA MONSTRE**

Art - Bellesa - Gràcia - Frivolitat - Bon gust - Ritme - Alegria

PREUS:

Seients llotja, 3'00 - Butaques pati, 3'00 - Davanteres pis, 2'50; Circular sense numerar i Entrada pati, 2'00; Entrada general, 1'50 (Impostos inclosos)

Guia del Comerç, Indústria i professions de la ciutat

Cases recomanables de Mataró, allistades per ordre alfabètic

ANISSATS**ANTONI GUALBA** R. Casanova (Sta. Teresa), 30 - Tel. 64
Dipòsit de xampany Codornia — Passina de licors**VDA. DE J. MARTINEZ REGAS** F. Galan, 282-284 - Tel. 157
Establerta en 1808. Licors, xarops, vina, xampany**BOMBETES ELECTRIQUES****MILESA** F. Layret (Blada), 5 - Tel. 108
Bombetes elèctriques de tota mena**CARBONS****COMPANIA GENERAL DE CARBONES**
Per encàrrecs: J. ALBERCH, M. Blada (Sant Antoni), 70 - Tel. 7**FONDES****RESTAURANT MIR** Entre Oranados, 5 - Mataró
Tel. 423 — Especialitat en Banquets i abonaments**FUNERARIES****AGENCIA FUNERARIA «LA SEPULCRAL»** de Miquel Junquera
Cinto Verdager, 12 i P. Layret, 24 — Telèf. 111**FUNERARIA RIBAS**

6 d'Octubre (Pafol), 38 - Telèfon 37

HERBORISTERIES**«LA ARGENTINA»** Angel Guimerà, 16 bis
Plantes medicinals de totes menes**IMPRESSES****IMPRESA MINERVA** Barcelona, 13 - Tel. 255
Treballs del ram i venda d'articles d'escriptori**MAQUINARIA****FONT INDUSTRIA COL-LECTIVA** Telèfon 28
Fundició de ferro i articles de Fumisteria**MAQUINES D'ESCRIURE****G. PARULL RENTER** Argüelles, 34 - Tel. 362
Abonaments de neteja i conservació**METGES****DR. LLINÁS** Malalties de la pell i sang
R. Casanova (Sta. Teresa), 50 — Dimecres i diumenges de 11 a 1**DR. J. BARBA RIERA** Gola, Nas i Orelles
F. Galan, 419, pral. — Dimarts, dijous i dissabtes, de 4 a 6
Econòmica, de 6 a 8 — Diumenge, de 9 a 12**MODISTES****AGUSTINA COMAS** Carles Marx (St. Joan), 16, segon
Modista — Confeccions — Preus econòmics**OBJECTES PER A REGAL****LA CARTUJA DE SEVILLA** Rambla Mendizàbal, 52
Gust i economia**OCULISTES****DR. R. PERPIÑA** B. Durutí (Sant Agustí), 55
Visita els dimecres el matí i dissabtes a la tarda